

Giftige planten als jakobskruiskruid komen plaatselijk veel voor langs wegen en in natuurgebieden. De risico's in grasland zijn klein maar het is belangrijk alert te blijven.

Het afgelopen jaar is de aandacht voor giftige planten als jakobskruiskruid hand over hand toegenomen. Vooral paardenbezitters hebben de noodklok geluid. Jet Mars, dierenarts bij GD, geeft aan dat de gemiddelde veehouder niet bang hoeft te zijn op het voorkomen giftige planten. 'De kans hierop is bijzonder klein als de veehouder het grasland gewoon bemest en eventueel beweidt. Veel giftige planten hebben behoefte aan matig voedselrijke gronden met een verstoorde grasmat. Bij goed graslandmanagement is hierdoor het risico klein.' Slootkanten vormen wel een risico. Mars pleit er dan ook voor om het gras van slootkanten nooit mee te kuisen of te hooien. Er zijn planten die vooral

in slootkanten voorkomen zoals waterkruiskruid en heermoes. Waterscheerling staat in sommige streken in de sloten. Na het opschonen sterven de planten af en worden vooral door jongvee graag opgegeten. De giftige adelaarsvaren komt vooral voor langs bosranden of in percelen langs bossen.

Runderen mijden doorgaans de giftige planten. Jakobskruiskruid bijvoorbeeld heeft een onaangename geur en is onsmakelijk. Koeien eten eromheen. Alleen bij voedselschaarste vormen dergelijke planten een risico. Runderen herkennen de planten echter niet als ze gedroogd zijn. Jet Mars waarschuwt veehouders daarom voorzichtig te zijn met het aankopen van hooi en kuilgras. Vooral ruwvoer gewonnen uit een natuurgebied of wegbermen heeft een verhoogd risico. 'Veehouders moeten de landeigenaar of loonwerker vragen een garantie te bieden dat het gras vrij is van giftige planten. Ook hooi vanuit het buitenland is gevaarlijk. Daar komt jakobskruiskruid plaatselijk nog meer voor en ook onbekende planten vormen een risico.'

Jakobskruiskruid bevat alkaloiden en kan hierdoor grote schade aanrichten. Bij een proces van omzetting sterven levercellen

Jakobskruiskruid

af. Omdat de lever een overcapaciteit bezit, heeft dit in het begin weinig gevolgen. Bij voortdurende blootstelling aan kruiskruidsoorten treedt zoveel verlies aan leverweefsel op dat het rund uiteindelijk dood zal gaan. Vaststellen van vergiftiging is mogelijk door onderzoek van het leverweefsel bijvoorbeeld na slachting of na sectie.

Het aantal gevallen met vergiftiging door jakobskruiskruid is volgens Jet Mars moeilijk in te schatten. 'Wij stellen jaarlijks tussen de één en zes gevallen van vergiftiging vast bij zowel rundvee als paarden. Niet alle vergiftigde dieren worden echter ter sectie aangeboden. Wanneer er op een bedrijf vergiftiging optreedt door jakobskruiskruid blijft het vaak niet bij één dier.'

Determineren via grasmonster

In Vlaanderen vormt jakobskruiskruid volgens Luc De Meulemeester, dierenarts bij DGZ Vlaanderen, nauwelijks een probleem. 'We kennen het risico, maar hier zijn bijna geen natuurgebieden die worden gemaaid door veehouders.'

In Vlaanderen vormt snoeiafval van bijvoorbeeld taxus veel meer een probleem. 'Veel weilanden zijn hier omgeven door bebouwing. Wanneer mensen de haag snoeien, gooien ze het afval over de afrastering, niet wetend dat het erg giftig is voor zoogdieren. Meerdere keren per jaar krijgen wij dieren binnen die vergiftigd zijn door snoeiafval.'

Ook de planten smeewortel, boerenwormkruid, sintjanskruid, boskruiskruid, groene eikels en vele andere zijn in meer of mindere maten giftig. Veehouders die niet zeker weten of een plant giftig is of die een verdacht plantje zien in hooi of kuilgras kunnen een grasmonster naar de GD sturen. Mars stelt: 'Wij ontvangen tientallen monsters per jaar waarbij wij de planten determineren of de gifstoffen vaststellen.'

Florus Pellikaan

Alert zijn bij aankoop van hooi en kuilgras

Giftige planten